

In memoriam

Ivan Mrkonjić

(11. 3. 1945. – 2. 3. 2022.)

Ivan Mrkonjić je rođen u Zmijavcima, u kući nedaleko desne obale rijeke Vrljike. Rijeku u donjem dijelu Imotsko-Bekijskog polja domaći zovu Matica. Vrljika izvire u Prološću odakle je Ivanova supruga Anka, rođena Šimić. Njegovi su imali i malu protočnu mlinicu koja je sad zaštićena. Uz mlinicu i poljoprivredu dosta su se bavili ribolovom pa je i on kao dječak često gazio Maticom u potrazi za ribom, racima i žabama. Tada je svega toga bilo u izobilju. U tom lijepom kraju Ivan je proveo djetinjstvo. U gimnaziju je išao u Imotski, obično pješice, pa je dnevno znao propješačiti i po petnaest kilometara.

Nakon gimnazije pošao je u Zagreb na studiranje, kako su već uobičavali bolji učenici iz tog kraja. On je bio među najboljima pa je odlučio studirati matematiku. Stanovao je u studentskom domu gdje je započeo brojna prijateljstva i poznanstva. Pri kraju studija zateklo ga je Hrvatsko proljeće. Kao i mnogi drugi studenti, bio je uhićen i priveden istražnom sucu. Imao je sreću što je naišao na tolerantnog istražitelja pa nije završio u zatvoru.

Već kao apsolvant radio je u osnovnoj školi što je nastavio i poslije diplomiranja. Nakon trogodišnjeg iskustva u osnovnoj školi prešao je u zagrebačku XIV gimnaziju (25. Maj). Tu ga je u trećoj godini rada zatekla takozvana Šuvarova reforma koja je uključivala ukidanje gimnazija i formiranje obrazovnih centara. Na samom početku reforme izgrađena je školska zgrada na Jordanovačkim livadama, arhitekt je bio Radovan Nikšić. U tu su zgradu useljene XV i XIV gimnazija i dio VII gimnazije i od

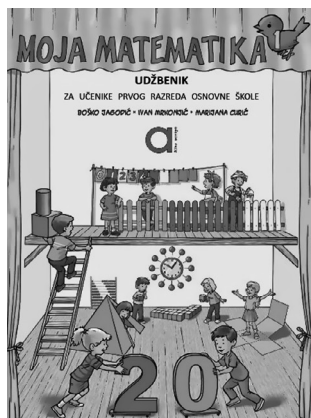
njih je stvoren Matematičko informatički obrazovni centar poznat kao MIOC. Tu sam i ja počeo raditi početkom sljedeće, 1978. godine i prvi put susreo Ivana Mrkonjića. Odmah se vidjelo da nastavnički posao drži važnim i ozbiljnim, da je odlučan, ali tolerantan i blag u nastupu. Zvali smo ga Mrki, a poslije sam saznao da ga u Zmi-javcima zovu Iko.

U MIOCU je dominirala XV gimnazija koja je prije bila matematička. Njena ravnateljica Štefica Bakarić došla je na čelo novostvorenog obrazovnog centra. Kako nije bila daleko od mirovine ubrzo se postavilo pitanje nasljednika. Ona je podržala Ivana Mrkonjića pa je on postao ravnateljem. Vođenje MIOC-a nije bilo jednostavno ni lako. Ta je škola doživljavana kao da je gimnazija pa je za upis u nju bila velika

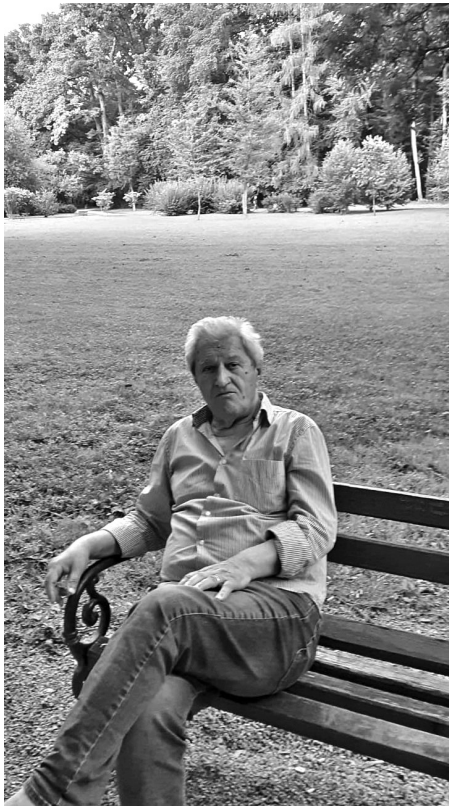
navala. Upisivalo se prema teritorijalnom načelu pa su mnogi roditelji svojoj djeci pribavljali potvrde o stanovanju na području općine Maksimir. Bio je i velik pritisak političkih struktura. Sve je kulminiralo zahtjevom da se MIOC nazove po narodnom heroju Vladimiru Popoviću. Ivan je pokušao to izbjeći, ali ime je ipak nametnuto. Tu se nije stalo već se tražilo da jedna učionica postane spomen soba i da u njoj bude bista Vladimira Popovića. Bistu je trebao izraditi Kosta Angeli Radovani. Mrki je taktizirao kako bi to spriječio i na kraju je uspio.

Pod njegovim vodstvom MIOC je postao jedinstvena škola, najuspješnija u Hrvatskoj. Ipak je odlučio preći u Zavod za školstvo, kao savjetnik za matematiku. Bio je idealan za taj posao: radio je kao nastavnik u osnovnoj i u srednjoj školi, imao je važno iskustvo iz upravljanja, dobro je znao propise, posjedovao je iznimne komunikacijske vještine. Poznao je gotovo sve škole u Hrvatskoj, njihove ravnatelje i profesore matematike. U međuvremenu je magistrirao, prešao na Učiteljski fakultet gdje je do mirovine radio kao predavač, odnosno viši predavač iz metodike matematike.

Od odlaska u Zavod za školstvo aktivno je sudjelovao u pripremi i provedbi natjecanja iz matematike, naročito oko ispravljanja na državnim natjecanjima. Kako je domaćin obično uvijek bio neki drugi grad, kroz dvadesetak godina obišli smo gotovo sve veće hrvatske gradove. On je taj važan posao nastavio raditi sve do mirovine. Ubrzo nakon osamostaljenja u Hrvatskoj je došlo do liberalizacije politike školskih udžbenika. U pisanje udžbenika i nastavnih materijala uključio se i Mrkonjić, ponajviše za osnovnu školu. U jednom dijelu smo i surađivali. Iz te suradnje u više su navrata izašli udžbenici iz matematike od petog do osmog razreda osnovne škole.

Ivan je volio kartati. Imao je stalna društva s kojima se sastajao i provodio rijetko slobodno vrijeme. U ona koja su se okupljala u ateljeima kipara Stipe Sikirice i Krune Bošnjaka povremeno sam zalazio i ja. Dok smo većina od nas dolazili radi druženja ili razgovora, njemu je najviše bilo do kartanja. Uz karte bi se opustio i zaboravljao svakidašnje brige. Malo bi govorio, ne bi se ljutio niti podizao glas pa su s njim svi rado igrali. I u zadnje vrijeme, kad se pojavio koronavirus, povremeno bi zakartao.

Kad je Zagreb zadesio teški potres, ozbiljno je stradala zgrada u Domjanićevoj ulici u kojoj je bio njegov stan. Ivan je vodio poslove oko obnove i uspio provesti osnovnu sanaciju. Tada je došao i drugi potres. Zgrada je dobila još teže udarce i morali su se iseliti. Ivan nije klonio duhom. Usprkos narušena zdravlja, nastavio je obilaziti gradske institucije i organizirati obnovu. Nakon nekog vremena, najviše njegovom zaslugom, zgrada je opet bila useljiva.

Iako je nakon studiranja stalno živio u Zagrebu, Ivan nikada zapravo nije napustio rodne Zmijavce. Dolazio je redovito po nekoliko puta godišnje. Tako se nastavilo i nakon umirovljenja, kada se znao zadržavati i dulje. To je bilo najviše zaslugom njegove supruge koja je uz velik trud održavala vinograd, kuću i okućnicu u Prološcu. Prošlu su jesen razdoblje oko berbe proveli u imotskom kraju, što ga je posebno veselilo. Sada se posljednji put vratio u Zmijavce i tako se njegov zemaljski životni krug zatvorio.

IVICA GUSIĆ